

До Научното жури
по процедура за защита на
дисертационен труд

СТАНОВИЩЕ

по дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен

ДОКТОР

Професионално направление „Администрация и управление“
Докторска програма
„Организация и управление извън сферата на материалното производство“

Автор: Силвия Божидарова Тодорова

докторант към катедра „Администрация и управление“
факултет „Международна икономика и администрация “
ВСУ „Черноризец Храбър“

Тема на дисертационния труд:

*„НОВИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕХАНИЗМИ ЗА КООРДИНАЦИЯ НА
ИМИГРАЦИОННИЯ КОНТРОЛ“.*

Научни ръководители: проф. Любомир Тимчев
доц. д-р Драгомир Кръстев

Изготвил становище: проф. д-р Веселин Христов Цанков

**Варна
2014**

СТАНОВИЩЕ от проф. д-р Веселин Христов Цанков
– професор в Юридическия факултет на БСУ, гр. Бургас

по дисертационен труд за присъждане на образователната и научна
степен **„доктор“**,

в професионално направление „Администрация и управление“,
докторска програма „Организация и управление извън сферата на
материалното производство“

1. Със заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“ съм определен за член на научното жури - процедура за защита на дисертационен труд на тема *„Нови административни механизми за координация на имиграционния контрол“* за придобиване на образователната и научна степен **доктор в професионално направление „Администрация и управление“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“**.

Автор на дисертационния труд е Силвия Божидарова Тодорова, докторант към катедра „Администрация и управление“ на факултет „Международна икономика и администрация“, с научни ръководители проф. д-р Любомир Тимчев и доцент д-р по право Драгомир Кръстев.

Представеният от докторанта Силвия Божидарова Тодорова комплект материали на хартиен носител е в съответствие със ЗРАС и ПП на ЗРАС. Докторантът е приложил и списък на свои статии в научни списания, научни сборници и доклади от научни конференции. Силвия Тодорова е завършила висше образование в ВСУ „Черноризец Храбър“ през 2011 г.

Започва работа като сътрудник, секретар на Академичния съвет на ВСУ през 2008 г. От 2011 г. работи като секретар, контрол на решенията.

Силвия Тодорова е добросъвестна и задълбочена в работата си като секретар на зам.- ректор на ВСУ.

През периода 2011 – 2014 г. е докторант в катедра „Администрация и управление“ и активно се включва в научните прояви на ВСУ. Като изследовател, полага усилия върху усвояването на знания, като отдава внимание на новостите в материята, динамиката на политиките и реалните процеси, както и на проактивните методи на изследователска работа.

2. Тематиката за имиграцията и за нейните последици е от актуалните през последните десетилетия. Изследването на развитието на механизмите за координация на имиграционния контрол има научно-приложно значение с цел постигане на рационални решения в

имиграционния контрол и разработването на нови политики и подходи, на проекти за изменения в законодателството в тази деликатна сфера.

3. Докторантът показва добро познаване на механизмите на имиграционния контрол и на проблемите в тази област. Подхожда към разработването им, като влага много енергия и усилия.

4. Приложени са няколко метода на изследване – съпоставителен метод, аналитичен метод, формално-логическия метод. Особено внимание и отделено на правото на Европейския съюз по изследваната материя. Докторантът съчетава тези методи и постига относително добро ниво на дисертационния труд.

5. Постижения на автора:

- Дисертацията представлява изследване на специфичен проблем – визовата политика, като съществен елемент от административните механизми за координация в имиграционния контрол на чужденците в Република България.;
- Изложението е организирано в относително добра структура, но би могло да бъде и по-добре. Изследвани са политики, практики в една чувствителна област, до която достъпът е труден, а в отделни аспекти - почти липсва.
- Изясняване на понятието за механизмите на координация на имиграционния контрол в систематичен аспект, не като абстрактен теоретичен модел, а като сложна система от органи, взаимоотношения и взаимозависимости, постепенно формираща се в хода на политическия процес (с акцент политиките и механизмите за контрол на ЕС), в конституционните рамки на осъществяване на публичната власт;
- В дисертацията се представят съвременните успешни форми, както и европейските модели на имиграционен контрол;

Изследвани са следните проблеми, на база на които са достигнати конкретните научни изводи и резултати:

- Политическият контрол на единната визова политика характеризира краткосрочното пребиваване с високо ниво на европейско регулиране, докато дългосрочното пребиваване основано на виза е в компетенциите на националните държави.
- Шенгенската информационна система и Визовата информационна система не могат да осъществяват адекватен и всеобхватен контрол на краткосрочното пребиваване на имигранти в Европейския съюз.

- Не е изградено цялостна „входно-изходна система” за контрол на срока на пребиваване на имигранти на територията на Европейския съюз. Това обстоятелство поставя в деликатно положение компетентните държавни органи, които прилагат практически механизмите за откриване и извеждане на лица, които пребивават незаконно.
- В национален аспект това трябва съществено да се подобри междуинституционалната и вътрешноведомствена координация.

Съществуващите пропуски на административните механизми за координация на имиграционния контрол открояват необходимостта от нов подход на управление на имиграционните потоци, особено при взаимодействието между националните и европейски системи за контрол.

Механизмите за координация между институциите с компетенции в имиграционния контрол на европейско, национално ниво и вътрешноведомствено отношение са много сложен и комплексен проблем. Успешното решаване на този проблем на национално ниво е възможно, чрез прилагане на нови административни механизми за координация, което може да се постигне с помощта на нов инструментариум за проектното управление – това е съществен принос на докторанта.

Успешно са решени значителен брой задачи, като изследване и синтезиране на теоретичните аспекти на имиграционния контрол; проучване на административните механизми за координация при контрола на имиграцията в държавите от Европейския съюз; изследване на институционалните аспекти на имиграционния контрол в Република България и може би най-важното – предлагане на нови административни механизми за усъвършенстване на координацията, взаимодействието и практическата реализация на решаването на проблемите с незаконната имиграция.

В изследването е взето под внимание мнението на служителите от Главна дирекция „Гранична полиция” и от Дирекция „Миграция” относно взаимодействието и координацията между тях, което дадено в съответните анкети.

6. Бележки в насока подобряване на работата:

6.1. Обща бележка

- необходимост от по-добро структуриране предвид конкретния предмет на изследването – визовата политика, като средство за подобряване на механизмите на имиграционния контрол. Необходима много по-голяма тежест върху визовата политика, отколкото върху имиграционния контрол като цяло.

6.2. Конкретни бележки:

- На стр. 4 в автореферата, първи абзац: „Актуалността на изследването.. се обуславя от активното участие на страната ни в глобалните миграционни процеси“ – този израз трябва да се прецизира.
- На стр. 11 от автореферата , първи абзац, последно изречение: „На тази основа имиграционният контрол е изведен като основна управленска функция на държавата“. Това вярно ли е? Може ли да се защити такава теза?
- Трябва да се прецизират използваните думи и изрази според точното им предназначение на отделни места; съществено да се подобри научната и стилова редакция на работата; неправилен превод на места и др.
- Не са посочени някои нови дебати в европейски аспект през последните години, особено отнасящи се до „солидарност“, „споделената отговорност“, „съпричастност“, съществената роля на „справедливото разпределение на финансовите средства и инструменти, според реалната тежест, която понасят държавите“; „разпределение на тежестта според brutния вътрешен продукт“ и т.н.
- Защитен ли е българският национален интерес при настоящите имиграционна политика, законодателство и практика?

Тези бележки не омаловажават стойността на труда и цялостното ми убеждение е, че са положени много сериозни усилия и че работата е на добро ниво. Безспорни са цялостните натрупвания и достижения на автора, но работата би спечелила ако се преосмисли и пререструктурира труда във връзка с конкретния предмет на изследването.

Публикациите са по проблеми на дисертационния труд. В някои от тях има съавторство. Приложното им значение е на много добро ниво. Авторефератът е направен според изискванията на действащите нормативни актове и отразява основните резултати. Написан е стегнато и

подредено, като има самостоятелна стойност като синтез на основните положения на дисертацията на много добро научно ниво.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд **съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват принос в науката и отговарят на** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ВСУ „Черноризец Храбър“.

Силвия Божидарова Тодорова притежава теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Организация и управление извън производствената сфера“. Тя притежава качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от дисертационния труд, автореферата, постигнатите резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на Силвия Божидарова Тодорова в професионално направление „Администрация и управление“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“.

07. 10. 2014 г.

Представил становището:

Проф. д-р Веселин Цанков